

PIWI odrůdy pro drobné pěstitele a malovinaře

Pěstitelé révy vinné mají v České republice k dispozici velmi široký sortiment stolních odrůd. Většina těchto odrůd je pravidelně hodnocená v kolekci genových zdrojů révy v rámci „Národního programu, konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství“.

V našich klimatických podmínkách se stolní odrůdy nepěstují velkovýrobně. Důvodem jsou klimatické faktory, zejména náročnost na vodu, sluneční záření a teploty. Většina nejkvalitnějších velkovýrobních stolních odrůd zraje až v říjnu a mohly by být problémy

s kvalitní vyzrálostí. Vyzrállost stolních hroznů totiž není závislá pouze na cukernatosti, ale také na ostatních organoleptických vlastnostech bobule.

Pěstování stolních odrůd je proto u nás rozšířené, zejména u drobných pěstitelů a malovinařů, kteří pěstují tyto odrůdy

pro vlastní potřebu nebo i nabízí k prodeji společně s vínem.

Následující tabulky uvádí stolní odrůdy, které jsou hodnocené na Zahradnické fakultě v Lednici. Zároveň se jedná o odrůdy, jejichž sazenice se objevují v nabídkách školkařů a také dalších prodejců

Aivaz

Alden

Ananasnyj

Arkadia

Ataman

Bridantina

Odrůda	Doba zralosti	Barva bobule	Tvar bobule	Hmotnost hroznu (g)	Hmotnost bobule (g)
Muromec	konec srpna	tmavofialová	oválná	340-500	4-5
Vostorg	konec srpna	žlutá	oválná	250-500	6-8
Garold	konec srpna	žlutozelená	oválně zašpičatělá	300-400	5-6
Sfinks	konec srpna	tmavomodrá	oválná	400-600	6-8
Galachad (Galahad)	konec srpna až začátek září	žlutá	oválně vejčitá	600-800	10-12
Eszter	konec srpna až začátek září	tmavomodrá	oválná	250-400	4-6
Arkadia	začátek září	žlutá	vejčitá	400-600	8-10
Družba	začátek září	zelenožlutá	kulatá až mírně oválná	200-300	4-6
Iljičevskij rannij	začátek září	tmavomodrá až černá	kulatá	100-250	1-3
Muscat Bleu	začátek září	tmavomodrá až černá	mírně eliptická	200-400	2-4
Pervozvannyj	začátek září	narůžovělá	oválná až krátce eliptická	400-600	8-10
Preobrazenie	začátek září	růžovooranžová	podlouhle oválná	500-700	10-12
Viking	začátek září	modročerná až černá	podlouhle zašpičatělá	400-600	6-8
Lilla	začátek září	zelenožlutá	oválná	300-400	5-6
Timur	začátek září	žlutá až jantarová	oválně zašpičatělá	400-600	6-8
Lora (Flora)	začátek září	zelenožlutá až žlutá	cyklindrická až oválná	300-500	6-8
Šarlota	začátek září	tmavomodrá	podlouhle oválná	300-500	4-6
Nero	začátek září	modrá	oválná	200-400	4-6
Palatina (syn. Prim)	začátek září	zlatožlutá	oválná	200-350	5-7
Pleven ustojčivj	začátek září	žlutá	podlouhle oválná	350-500	5-7
*Glenora	1. dekáda září	tmavofialová až černá	kulatá	150-200	2-3
Alladin	1. dekáda září	růžová	oválná	500-700	7-9
Talisman	1. polovina září	žlutozelená	oválná	400-700	8-10
Brigantina	1. polovina září	tmavofialová až černá	kulatá až mírně oválná	250-350	4-6
Tip Chadžibeja	1. polovina září	růžově červená	oválná	300-500	6-8
Tigin	1. polovina září	žlutá	oválná	250-500	5-6
Naděžda aksajskaja	1. polovina září	žlutozelená	opakvejčitá	500-700	8-10
Ljana	polovina září	zelenožlutá	podlouhle vejčitá	200-250	4-5
Jurin	polovina září	růžově červená	oválná	400-600	5-6
Ogoněk tajrovskij	polovina září	růžově červená	vejčitá	500-700	5-6
Vostorg krasnyj	polovina září	červená	oválná až vejčitá	250-400	6-8
Ellada	polovina září	zelenožlutá až žlutá	kulatá až mírně oválná	200-400	5-6
Viktorija	polovina září	červená, červenofialová	vejčitá	250-400	6-8
Kodrjanka	polovina září	tmavomodrá	podlouhle oválná	300-500	6-8
Alden	polovina září	tmavomodrá až černá	oválná	250-400	2-6
Agát Donskoj	2. polovina září	tmavomodrá	oválná	250-400	5-6
Frumoasa albe	2. polovina září	žlutá	oválná	230-550	6-8
Aivaz	2. polovina září	tmavomodrá	oválná	250-450	4-6
Isabella	2. polovina září	šedavě modrá	mírně oválná	150-200	4-6
Ataman	2. polovina září	červenofialová	oválná	500-700	10-12
Fantazia	2. polovina září	žlutorůžová	oválně zašpičatělá	400-600	4-6
*Lakemont	2. polovina září	žlutozelená	kulatá	200-300	2-3
Champion	2. polovina září	tmavomodrá	kulatá	150-300	2-4
*Remaily seedless	2. polovina září	zelenožlutá až žlutá	oválná	250-400	2-3
Fanny	2. polovina září	žlutozelená až narůžovělá	oválná	300-500	4-6
Teréz	2. polovina září	žlutá až narůžovělá	elipsovitá	250-400	4-6
Dačnyj	konec září	modrá až modrofialová	oválná	250-400	4-5
Děkabrskij	konec září	tmavofialová	podlouhle zašpičatělá	170-300	3-4
Naděžda AZOS	konec září	tmavomodrá až černá	podlouhle oválná	400-600	6-8
Angela	konec září	žlutozelená	mírně oválná	400-600	4-6
Anjuta	konec září	tmavě růžová	oválná	400-600	10-12
Pölskei muskotály	konec září až začátek října	žlutozelená až žlutá	kulatá	300-400	3-4
Moldova	konec září až začátek října	tmavofialově modrá	oválná	350-550	5-6
Podarok Zaporožju	konec září až začátek října	zelená až zelenožlutá	podlouhle oválná	600-800	10-12
Ananasnyj	konec září až začátek října	zelenožlutá	kulatá až lehce oválná	350-500	5-6
Romulus*	konec září až začátek října	žlutozelená	mírně eliptická	150-250	2-3
Ljana	konec září až začátek října	žlutozelená	oválná	200-400	3-5
Primorskij	polovina října	tmavofialová	kulatá až mírně oválná	300-500	6-8
Ustojčivj Dokučajevoj	1. polovina října	žlutá	oválná	350-700	5-7
Jalovenskij ustojčivj	1. polovina října	zelenožlutá	oválná	250-450	5-7
Jubilej Žuravlja	polovina října	červená	oválná	400-550	5-7
Strašenskij	polovina října	modročerná	mírně oválná	600-800	6-8
Smugljanka	polovina října	modrofialová	podlouhle oválná, zašpičatělá	300-400	3-4

Děkabrskij

sazenic. Rozhodně se nejedná o všechny odrůdy, které se u sběratelů a drobných pěstitelů pěstují. Takových odrůd je podstatně více.

Tabulka uvádí pouze základní vlastnosti, jako dobu zralosti, barvu bobule, tvar, hmotnost hroznu a hmotnost bobule. Poskytují základní návod pro orientaci ve stolních odrůdách.

Nejranějšími odrůdami jsou Murovec a Vostorg. **Murovec** je modrá odrůda s poměrně velmi dobrou chuťovou kvalitou bobule, ale s tenkou slupkou. Hrozny proto velmi brzy napadá hmyz a může docházet i k totálnímu zničení. Odrůda je také citlivá na sprchávání květenství. **Vostorg** je naproti tomu jednou z nejkvalitnějších stolních odrůd mezi PIWI odrůdami. Chuťová kvalita bobule je velmi vysoká a zcela srovnatelná s typickými

Elada

stolními odrůdami, jako je třeba Pannonia kincse. Vostorg zraje během srpna, takže je možné ho pěstovat i v nevinařských lokalitách. Vostorg se velmi často využívá v dalším šlechtění, což je praktickým důkazem jeho vysoké kvality.

Mluvit o **odrůdě nejodolnější k houbovým chorobám** není jednoduché. V tabulkách jsou totiž uvedeny odrůdy z několika šlechtitelských generací, čímž se liší také hlavní šlechtitelský cíl. Od poloviny 20. století byla hlavním šlechtitelským cílem rezistence k plísni révy (*Plasmopara viticola*), protože se jednalo o houbový patogen, který způsoboval nejvýznamnější hospodářské škody. V deštivých letech docházelo k silnému napadení nejenom listů, ale také květenství a hroznů. Přibližně od 80. až 90. let minulého století byla šlechtitelským cílem jednoznačně komplexní odolnost, tzn.

Fanny

šlechtit odrůdy, které budou disponovat rezistencí k plísni révy i padlí révy (*Erysiphe necator*). Jistým průkopníkem v tomto směru jsou moštové odrůdy z německého Freiburgu im Breisgau, jako je Solaris, Souvignier gris či Cabernet Cortis, které disponují skutečně komplexní odolností.

V představeném sortimentu je proto možné najít odrůdy, které disponují **vyšší úrovní rezistence k plísni révy, ale jsou pouze tolerantní nebo citlivé k padlí révy**. Mezi takové odrůdy patří Iljičevskij rannij, Talisman, Viktoria, Agát Donskoj, Frumoasa albe, Dačnyj nebo Strašenskij. Naopak mezi odrůdy s **nejvyšší komplexní odolností** patří Aivaz, Moldova, Jubilej Žuravlja nebo Pölöskei muskotály. Ochranu proti houbovým chorobám je možné u všech odrůd provádět ekologickými prostředky k ochraně proti

Fantazia

Frumoasa Albe

Galachat

Iljičevskij Rannij

houbovým chorobám nebo ekologickými hnojivými a pomocnými prostředky, které se využívají k posílení odolnosti rostlin ke stresům.

V sortimentu odrůd najdeme také **typické velkoplodé stolní odrůdy**, u nichž je prospěšná i redukce násady hroznů během vegetace. Jedná se o odrůdy s velmi velkými hroznými a velkými bobulemi. Typickým příkladem může být Strašenský, Moldova, Jubilej Žuravlja, Ustojčivij Dokučajevoj, Smugljanka Moldavská, Naděžda AZOS, Ataman, Fantazia nebo Angela. Redukce násady může u těchto odrůd uspišit zrání hroznů a zlepšit také kvalitu. Přístup k redukci násady je zcela odlišný v porovnání s moštovými odrůdami. Zatímco u moštových odrůd je cílem redukce snížení výnosů a tvorba menších bobulí, které budou bohatší na obsahové

Isabella

vé látky, u stolních odrůd je cílem velký hrozen s velkými, vyrovnanými a atraktivními bobulemi. Vhodným termínem je

Jubilej Žuravlja

Jalovenský Ustojčivij

proto období nejvýraznějšího růstu bobulí, které nastává po odkvětu a nasazování bobulí. V tomto období je proto vhodná

Jurin

Kodrjanka

Lakemont

Ljana

Moldova

redukce stolních odrůd. Vhodným způsobem nemusí být vždy odstraňování celých

Muromec

hroznů. U odrůd s výrazněji rozvětvenými třepinami je také možné prostřihávat

Muscat Bleu

jednotlivá ramena třepiny, aby byl hrozen zároveň volnější a vzhledově atraktivní.

V sortimentu stolních PIWI odrůd je možné najít také **bezsemenné odrůdy**, které jsou označeny hvězdičkou. Jedná se o odrůdy partenokarpické, nikoliv stenospermokarpické. Tyto odrůdy proto mají menší velikost bobulí, která je daná nepřítomností semen. Jestliže v bobulích nejsou semena, netvoří se rostlinné hormony, které ovlivňují růst bobule, a ty jsou proto menší. Bezsemenné odrůdy z tohoto sortimentu jsou vhodné třeba na sušení.

Stolní odrůdy mají raději **řez na dlouhé plodné dřevo**. Na Zahradnické fakultě byly v minulosti některé odrůdy na různých pěstitelských tvarech. Bylo proto velmi zajímavé porovnat řez na čípky,

Naděžda Azos

Nero

Palatina-Prim

Pleven Ustojčivj

Podarok Zaporozju

Poloskei Muskotály

Preobraženie

Remail Seedless

Smugljanka Moldavská

Strašenskiy

Talisman

krátké tažně nebo dlouhé tažně. U odrůd, jako je Frumoasa albe, Dačnyj nebo Jubilej Žuravlja, byl velmi velkých rozdíl

ve velikosti hroznů, bobulí i chuťové kvalitě mezi řezem na čípky a dlouhé tažně. Stolní odrůdy mají proto obecně raději řez

na dlouhé plodné dřevo, protože při řezu na čípky se na prvních očkách tvoří menší hrozny a také menší bobule.

◀ inzerce

KLUČENÍ STARÝCH VINIC

- Vyorání starých kořenů do hloubky 50 cm
- Šíře záběru 120 cm
- Vyklučení hektaru vinice za 1–2 hodiny

RIGOLACE

- Hloubka až 90 cm | šířka záběru 50 cm
- Denní výkon 1–2 hektary
- 1 traktor + 1 řidič = **nízká cena pro vás**

PEMAG

PEMAG, spol. s r.o.
Gagarinova 1240/3
692 01 Mikulov

Michal Široký
tel.: 602 676 430
e-mail: michal.siroky@pemag.cz

www.pemag.cz

Tigin

Častá je otázka, jak začít s pěstováním stolních odrůd v nevinařských oblastech. Ideální pro začátek pěstování révy je odrůda **Palatina-Prim**. Tato odrůda zraje raněji, dobře snáší zimní mrazy, má dobrou odolnost k houbovým chorobám a pěkné hrozny s muškátovým aroma. Dobře roste a plodí také na pergolách, nebo obecně na tvarech s vyšším podílem starého dřeva. Prostřednictvím odrůdy Palatina-Prim je proto možné vyzkoušet potenciál stanoviště a vybírat si dále i odrůdy, které zrají později než Palatina-Prim. Pro výběr vhodných odrůd může také napomoci srovnání zrání právě ve vztahu k této odrůdě. Tento názor byl vysloven na valné hromadě Sdružení šlechtitelů révy vinné v roce 2019 a v krátké době bude také prezentován. Tento systém potom umož-

Tip Chadžibeja

ní ještě přesnější výběr odrůdy z pohledu zrání.

Zrání stolních odrůd není jenom o **cu-kernatosti**, ale také o harmonii cukrů a kyselin. Významným znakem je také chuťová kvalita, která se projevuje nejvýrazněji na slupce bobule. Slupka by měla být aromatická, neměla by být trpká nebo hořká. Právě aby došlo k dobré vyzrálosti aromatických a fenolových látek, potřebují některé odrůdy více slunce a větší sumu teplot. Dobře je možné pozorovat tento charakter zrání u odrůdy Talisman, kdy v okrajové oblasti na dobře osluněném a záhřevném místě mnohdy vyzrává dříve a do lepší kvality než ve vinici ve vinařské oblasti. Optimální mikroklima a příznivé podmínky pro zrání jsou proto velmi důležité u odrůd jako Aivaz, Moldo-

Ustojčivij Dokučajevoj

va, Jubilej Žuravlja, Strašenskij, Primorskij, Podarok Zaporozju, Naděžda AZOS, Ataman, Agát Donskoj a mnoha dalších. Týká se to i rané odrůdy Arkadia, která je v podmínkách jižního Slovenska mnohem aromatictější a chuťově zajímavější než třeba v Lednici.

Na stolní odrůdy lze pohlížet z mnoha hledisek a chtěl jsem ukázat pouze základní pohledy, které mohou napomoci s výběrem stolní odrůdy. ■

Hodnocení odrůd probíhá v rámci „Národního programu konzervace a využití genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství“ (č. j.: 51834/2017-MZE-17253).

Viktorija

Vostorg Krasnyj

Vostorg